

Justitiedepartementet

Straffrättsenheten

Rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) den 3-4 juni 2010

Dagordningspunkt 5

Rubrik: Förslag till Europaparlamentets och Rådets direktiv om förebyggande och bekämpande av människohandel samt skydd av offer

Dokument: 9667/10. Nytt dokument är att vänta inför rådsmötet som uppföljning på behandlingen i Coreper den 26 maj.

Tidigare dokument: KOM (2010) 95 slutlig, Faktapm 2009/10:FPM64

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 3 april, 29 maj, 16 oktober och 27 november 2009. Dessa behandlingar gällde dock det tidigare rambeslutet i samma ämne.

Bakgrund (inkl. syftet med behandlingen i rådet)

Våren 2009 presenterade kommissionen ett förslag till rambeslut om förebyggande och bekämpande av människohandel samt skydd av offer som föreslogs ersätta rådets rambeslut om bekämpande av människohandel (2002/629/RIF).

Förhandlingarna på rådsarbetsgruppsnivå drevs aktivt under det svenska ordförandeskapet. Vid RIF-rådet i december 2009 nåddes en bred samsyn om förhandlingsresultatet.

Kommissionen presenterade den 29 mars 2010 det nu aktuella förslaget till direktiv under Lissabonfördraget. Förslaget byggde till största del på förhandlingsresultatet beträffande rambeslutet.

Efter förhandlingar i rådsarbetsgruppen har kommissionens förslag i de delar som det skiljde sig från vad som framförhandlades beträffande rambeslutet i de flesta avseenden ändrats tillbaka.

Förslaget behandlades vid möte i CATS den 18 maj och i Coreper den 19 maj. Förslaget kommer även att behandlas vid möte i Coreper den 26 maj då bestämmelserna om jurisdiktion (artikel 9) och tillåtande av anonyma vittnen (artikel 11.3) kommer att diskuteras med anledning av att rådets rättstjänst ifrågasatt möjligheten att efter Lissabonfördragets ikraftträdande ha icke bindande bestämmelser av det här slaget i ett direktiv. Ståndpunkterna nedan förutsätter att en acceptabel lösning uppnås i dessa frågor.

Syftet med behandlingen i rådet är att anta en allmän inriktning (general approach) om direktivtexten.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artiklarna 82(2) och 83(1) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Direktivet antas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet (artikel 294 EUF-fördraget). Rådet beslutar med kvalificerad majoritet och Europaparlamentet är medbeslutande.

Svensk ståndpunkt

Arbetet med att bekämpa människohandel är sedan länge en högt prioriterad fråga för regeringen. I detta arbete är internationell samverkan en förutsättning för framgång och det europeiska samarbetet av central betydelse. Sverige är positiv till och välkomnar ett fortsatt arbete inom EU för att ytterligare förstärka arbetet med att motverka och bekämpa människohandel. Detta gäller inte minst förslaget till direktiv mot människohandel.

Sverige ser med tillfredsställelse att förslaget till direktiv innehåller effektivare och ändamålsenliga bestämmelser i kampen mot människohandel. Sverige ställer sig bakom förhandlingsresultatet och stödjer ordförandeskapets arbete för att uppnå en allmän inriktning med detta innehåll.

Europaparlamentets inställning

Någon inställning från Europaparlamentet finns ännu inte. EP antog dock den 12 februari 2010 en resolution om människohandel. EP ber i denna om starka regler om brottsoffskydd och starka jurisdiktionsregler.

Förslaget

Förslaget till direktiv syftar till att skapa ett mer sammanhållet synsätt i kampen mot människohandel för att i ökad utsträckning förebygga och lagföra människohandelsbrott samt skydda brottsoffrens rättigheter.

Förslaget vidgar begreppet människohandel, så att det täcker fler fall än dagens internationella instrument. Bl.a. omfattas utnyttjande av tvångsarbete i form av tiggeri samt utnyttjande av brottslig verksamhet. Även avlägsnande av organ omfattas. Vidare höjs straffen på EU-nivå. För de allvarligaste fallen av människohandel ska maximistraffet ligga på minst tio års fängelse.

Förslaget innehåller också processregler för människohandelsbrott inklusive en preskriptionsbestämmelse om att det ska finnas tillräcklig tid att väcka åtal efter att ett offer har blivit myndigt, om brottets svårhet eller art påkallar det. Medlemsstaterna ska dessutom oftare kunna döma över brott som begåtts utomlands.

Brottsoffren sätts i fokus genom nya, tydligare regler om hjälp, stöd och skydd för människohandelsoffer. För barn finns krav på särskilda hjälp-, stöd- och skyddsåtgärder. Medlemsstaterna ska också se till att det finns en möjlighet att inte åtala eller straffa människohandelsoffer för brott som de tvingats begå för att de har utsatts för människohandel. Det kan handla om t.ex. användning av falska handlingar.

Medlemsstaterna ska vidare sträva efter att förebygga människohandel. Bl.a. ska de överväga att bestraffa användning av tjänster från människohandelsoffer. Det skulle kunna omfatta t.ex. personer som köper sexuella tjänster från ett människohandelsoffer.

Slutligen ska medlemsstaterna inrätta nationella rapportörer eller motsvarande mekanismer.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Svensk rätt uppfyller till allra största del kraven i direktivet. Det finns dock skäl att noga analysera utformningen av vissa av förslagets bestämmelser och hur de förhåller sig till det svenska rättssystemet.

Ekonomiska konsekvenser

Det är inte möjligt att i nuläget närmare bedöma eventuella budgetära konsekvenser. Utgångspunkten är dock att eventuella sådana konsekvenser, såväl nationella som inom EU, ska finansieras inom befintlig budgetram.

Kommissionen anser att förslaget inte påverkar unionens budget.

Övrigt

-